

УДК 330.341.1

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ СТАНУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Альошин С. Ю., асистент (НТУ «ХПІ»)

В статті проаналізовано наукові підходи до визначення сутності та складових поняття «інноваційний потенціал» як базису інноваційного розвитку будь-якого підприємства, на основі системного підходу отримали подальший розвиток визначення та структура цього поняття. Розглянуто основні науково-методичні підходи до оцінки стану інноваційного розвитку промислового підприємства, їх недоліки, запропоновано вдосконалений підхід до формування системи показників оцінки стану розвитку інноваційних процесів на промисловому підприємстві, що враховує синергетичний ефект від впровадження таких процесів.

Ключові слова: інновація, інноваційний розвиток, інноваційний потенціал, науково-методичний підхід, оцінка, система показників.

НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ СОСТОЯНИЯ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРЕДПРИЯТИЯ

Алешин С. Ю., ассистент (НТУ «ХПИ»)

В статье проанализированы научные подходы к определению сущности и составляющих понятия «инновационный потенциал» как базиса инновационного развития любого предприятия, на основе системного подхода получили дальнейшее развитие определение и структура этого понятия. Рассмотрены основные научно - методические подходы к оценке состояния инновационного развития промышленного предприятия, их недостатки, предложен усовершенствованный подход к формированию системы показателей оценки состояния развития инновационных процессов на промышленном предприятии, учитывающий синергетический эффект от внедрения таких процессов.

Ключевые слова: инновация, инновационное развитие, инновационный потенциал, научно-методический подход, оценка, система показателей.

THE SCIENTIFIC-METHODICAL APPROACHES TO THE ESTIMATION OF THE STATE OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

Aloshyn S. U., assistant (National Technical University "Kharkov Polytechnical Institute")

In the article the scientific approaches to determining the nature and components of the concept «innovation potential» as the basis of innovative development of any enterprise are analyzed, on the basis of system approach definition and structure of this concept gained further development. The basic scientific-methodical approaches to the estimation of the state innovative development of industrial enterprises, their shortcomings, are considered, advanced approach to formation of system of indicators of an assessment of a condition of development of innovative processes at the industrial enterprise, considering synergetic effect from introduction of such processes is offered.

Key words: innovation, innovative development, innovation potential, scientific-methodological approach, evaluation, system of indicators.

Постановка проблеми та її зв'язок із науковими чи практичними завданнями. Сучасні умови господарювання створюють для промислових підприємств середовище високої конкуренції, що зумовлює необхідність якісних перетворень в усіх напрямках діяльності підприємства та здатності формувати його конкурентні переваги. Рушійною силою, що спроможна забезпечити високу конкурентоспроможність підприємства, підвищення ефективності виробництва та якості продукції, є його інноваційна діяльність. Модель розвитку промислового підприємства на інноваційних засадах є пріоритетною для забезпечення його сталого економічного зростання. Означене

твердження, зокрема, знайшло своє відображення у стратегії економічного розвитку Європейського Союзу на період до 2020 року [1]. Окрім цього, про пріоритетність інноваційного шляху розвитку промислових підприємств наголошується і на Україні, що задекларовано у ряді нормативно-правових документів, а саме: Законі України «Про інноваційну діяльність» [2], Постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної програми активізації розвитку економіки на 2013-2014 роки» [3], розпорядженні Кабінету Міністрів України «Про схвалення концепції розвитку національної інноваційної системи» [4] та ін. У цьому зв'язку особливої актуальності набуває

розгляд комплексу питань щодо інноваційного розвитку промислових підприємств і, особливо, науково-методичних засад діагностики його стану. Результати такої діагностики можуть бути використані для прийняття виважених рішень щодо інноваційного розвитку підприємств й формування їх стійких конкурентних переваг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню проблематики управління інноваційним розвитком підприємств присвячено наукові праці багатьох зарубіжних та вітчизняних вчених, таких як: В. Верби [5], А. Гальчинського [6], В. Геєця [7], В. Зянько [8], С. Ілляшенко [9], Н. Краснокугської [10], Н. Кузьминчук [11], Б. Мільнера [12], П. Перерви [13], І. Федулової [14], О. Шакури [15], А. Яковлева [16] та ін., в яких підкреслюється роль інновацій в забезпеченні розвитку підприємств в сучасних умовах господарювання. Питання діагностики стану інноваційного розвитку підприємств розглядається в роботах таких науковців, як С. Ілляшенко [9], С. Козьменко [17], Д. Крамського [18], Л. Малюти [19], П. Перерви [20], М. Чорної [21] та ін.

Незважаючи на значну кількість наукових робіт, питання визначення науково-методичних засад оцінки стану інноваційного розвитку промислового підприємства **залишається недостатньо опрацьованим**, що стримує розвиток інноваційних процесів у вітчизняній промисловості, ускладнює її перехід на інноваційний шлях розвитку. У зв'язку з цим **метою статті є** аналіз та систематизація існуючих науково-методичних підходів до оцінки стану інноваційного розвитку промислового підприємства та їх подальше вдосконалення.

Основні результати дослідження.

Основним рушійним чинником діяльності кожного підприємства в умовах конкуренції є його інноваційний розвиток, а одним з головних показників сприйнятливості підприємства до нововведень є його інноваційний потенціал. Поняття «інноваційний потенціал» доволі часто зустрічається в економічній літературі і науковцями запропоновано вже багато підходів до його визначення [5, 8, 17, 25 тощо], однак єдиної точки зору до сьогодні ще не напрацьовано, що свідчить про складність цієї наукової категорії. Аналіз

існуючих підходів до розуміння сутності цього поняття дозволив згрупувати їх наступним чином [22, с. 86, 23, с. 203]:

інноваційний потенціал як сукупність різних видів ресурсів, необхідних для здійснення інноваційної діяльності підприємства;

інноваційний потенціал як «міра готовності» підприємства виконати поставлені цілі в області інноваційного розвитку;

інноваційний потенціал як здатність підприємства розробляти й реалізовувати інноваційні проекти;

інноваційний потенціал як сукупність можливостей підприємства в інноваційній діяльності.

Зазначимо, що наведені групи тлумачень не є суто відокремленими, а певним чином пов'язані між собою. Однак з позицій системного підходу жодне з них не є завершеним та комплексним, а відображає лише окремі аспекти інноваційної діяльності підприємств. На думку автора, поняття «інноваційний потенціал» слід розуміти як здатність і готовність підприємства забезпечити такий рівень відновлення своєї виробничої сфери, випуску товарів і надання послуг, який є достатнім для оволодіння й (або) утримання конкурентних позицій та забезпечення сталого розвитку в мінливих умовах зовнішнього середовища. Наведене визначення, враховуючи існуючі точки зору щодо сутності цього поняття, більш системно відображає значення та завдання інноваційного потенціалу в розбудові інноваційних процесів на підприємстві, та взаємозв'язки, які виникають при цьому.

В цілому інноваційний потенціал визначає можливості якісного рівня інноваційних перетворень на підприємстві і визначається охопленням тих чи інших стадій інноваційного циклу.

Також існують різні точки зору щодо складових інноваційного потенціалу, які узагальнено представлено в табл. 1. Аналіз наведених підходів дозволяє стверджувати, що більшість науковців визначає складові інноваційного потенціалу з точки зору так званого ресурсного підходу.

Таблиця 1

Огляд існуючих підходів щодо визначення структури інноваційного потенціалу підприємства

Автор	Складові інноваційного потенціалу підприємства
1	2
Ілляшенко С.М. [9, с. 18]	Науково-технічна, інформаційна, кадрова та управлінська.
Козьменко С.М. [17, с. 106]	Організаційно-управлінська, інтелектуальна, кадрова, фінансова, ринкова, технологічна, інформаційна, науково-дослідна, інтерфейсна.
Новікова І.В. [5, с. 23]	Інноваційна ресурси (кадрові, науково-технічні, виробничо-технологічні, фінансово-економічні) та каталізатори (забезпечуючи умови): мотивація, інноваційна культура, організаційно-управлінські елементи.
Гриньов А.В. [24, с. 13]	Кадрова, матеріально-технічна, інформаційно-методологічна, організаційно-управлінська.

1	2
Шипуліна Ю.С. [25, с. 77]	Організаційно-управлінська, інтелектуальна, кадрова, фінансова, ринкова, технологічна, інформаційна, інтерфейсна, науково-дослідна.
Чубай В.М. [26, с. 185]	Кадрова, науково-дослідницька, фінансово-економічна, матеріально-технічна та організаційно-управлінська.
Дзюбіна А.В. [27, с. 75]	Кадрова, маркетингова, наукова, виробничо-технологічна, фінансова, інформаційна та матеріально-технічна.
Бондарчук М.К., Біленська Я.Р. [28, с. 42]	Внутрішня (містить в собі інтелектуальну, фінансову та виробничу), зовнішня (ринкова), інформаційно-інтерфейсна.
Янченко З.Б. [29, с. 197]	Цінності підприємства, бізнес-процеси, інноваційна культура, інноваційний клімат.
Михайлишин Н.П., Мельник Н.Г. [30, с. 103]	Інтелектуальна, матеріальна, фінансова, кадрова, інфраструктурна.
Герасимяк Н.В., Іванчук В.Є. [31, с. 23]	Наукова, технічна, технологічна, кадрова, просторова, організаційно-управлінська, фінансова, інформаційна, матеріальна.
Єжаква Н.В. [32, с. 137]	Виробнича, технологічна, кадрова, організаційно-управлінська, маркетингова, науково-дослідна, інвестиційна, інформаційна.

На основі узагальнення існуючих підходів до визначення структури інноваційного потенціалу підприємства автором запропоновано наступну структуру цього поняття: 1) ринкова складова (відображає ступінь відповідності внутрішніх можливостей розвитку підприємства зовнішнім, які генеруються ринковим середовищем, тобто ступінь відповідності інноваційних розробок підприємства (існуючих і перспективних) потребам і запитам споживачів); 2) інтелектуальна складова (визначає можливості генерації й прийняття ідей і задумів новачів і доведення їх до рівня нових технологій, конструкцій, організаційних і управлінських розв'язків); 3) технічна складова (відображає здатність підприємств оперативно перебудовуватися, переорієнтувати виробничі потужності й налагодити економічно ефективне виробництво нових продуктів, які відповідають запитам споживачів); 4) інформаційна складова (відображає інформаційну забезпеченість підприємства, ступінь повноти, точності й суперечливості інформації, необхідної для прийняття ефективних інноваційних розв'язків); 5) науково-дослідна складова (характеризує наявність заділу результатів науково-дослідних робіт, достатнього для генерації нових знань, здатність проведення досліджень із метою перевірки ідей і можливості використання новачів у виробництві нової продукції); 6) фінансова складова (характеризує можливість забезпечення фінансовими ресурсами проекти інноваційного розвитку, а також фінансову стійкість підприємства в процесі їх реалізації); 7) організаційно-управлінська складова (комплекс певних дій і заходів менеджменту суб'єкта господарювання, спрямованих на забезпечення ефективної інноваційної діяльності останнього; через взаємодію з ринковою складовою повинна забезпечувати раннє розпізнавання загроз та можливостей); 8) інноваційна культура (являє собою

комплексну характеристику сприйнятливості організації до нововведень, готовності працівників підприємства здійснювати інноваційну діяльність, наявного досвіду реалізації інноваційних проектів). Означені складові в цілому представлено на рис. 1.

В структурі інноваційного потенціалу важливо виокремити складові-каталізатори, які стимулюють інноваційну активність, покликані прискорити трансформацію інноваційних ідей у кінцевий продукт і забезпечити оптимальне використання інноваційних ресурсів, та інноваційні ресурси, які являють собою складну сукупність тих складових його матеріальних, нематеріальних і фінансових ресурсів, які підприємство використовує й може залучити для впровадження інновацій. На них звертає увагу в своїй роботі Новікова І.В [5, с. 23].

На сьогодні економічна думка сформувала достатню кількість підходів до оцінки інноваційного розвитку підприємств, серед яких найбільш поширеними є [33, с. 44]: ресурсний (базується на наявності комплексу базових ресурсних елементів інноваційного потенціалу), похідний від нього структурний (інтегрує ресурси, необхідні для формування інноваційного потенціалу, у певні комплексні складові), вартісний (заснований на очікуваннях власника щодо володіння інноваціями, тому що за своєю сутністю інновації є одним із варіантів інвестування коштів) та ін. У табл. 2 наведено ряд підходів до оцінки стану інноваційного розвитку підприємств. Більшість науковців [18, 20, 35] акцентують увагу ресурсному підході, який на погляд автора має певні недоліки. Зокрема, не повністю враховує та відображає синергетичний ефект від системного використання та розвитку інноваційного потенціалу підприємства. Саме тому автором пропонується при оцінці стану інноваційного розвитку підприємства враховувати і складові-каталізатори (наприклад, в хімії каталізатор

– це речовина, що змінює швидкість протікання інноваційний менеджмент та маркетинг на якого-небудь процесу), а саме: ринкову складову, підприємстві. організаційно-управлінську складову, інноваційну культуру, які ґрунтовно характеризують

Рис. 1. Структура інноваційного потенціалу підприємства

Таблиця 2

Існуючі підходи до оцінки стану інноваційного розвитку підприємств

Автор, джерело	Складові елементи оцінки інноваційного розвитку підприємств
Перерва П.Г., [20, с. 181]	Організаційно-управлінська, ринкова, науково-технічна та виробнича; в кінці визначається інтегральний показник для кожної складової та загальний інтегральний показник, що характеризує інноваційний потенціал підприємства.
Крамський Д.Ю., [18, с. 41]	Наведені п'ять основних складових інноваційного розвитку, за якими формуються відповідні системи показників: загальні показники, виробничо-технологічні показники, трудові показники, маркетингові показники, товарні показники; за картою групою розраховуються інтегральні показники.
Бланарь О.В., [34, с. 168]	Застосування одного з матричних методів, а саме методу балів.
Малюта Л.І., [19]	Ресурсна, технологічна та ринкова, кожна з яких охоплює відповідну систему показників; в кінці визначається інтегральний показник інноваційного розвитку підприємства.
Губенко В.І., Колодько Т.Г. [19]	Пропонується оцінку інноваційного потенціалу здійснювати за такими функціональними блоками: виробництво, розподіл і збут продукції; організаційна структура і менеджмент; маркетинг; фінанси; в кінці за кожним блоком розраховується інтегральний показник.
Лазарева Є.В., Бугенко А.І. [35, с. 192]	Кадрова, науково-дослідна, виробнича, ринкова, інформаційна, фінансова.

Узагальнюючи існуючі в науковій літературі методичні підходи до оцінки інноваційного потенціалу підприємств, ряд науковців [36, с. 45] виділяють такі види оцінки:

1. Прогностична. В її основі ідея формування концептуальної моделі інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання, яка включає елементні моделі оцінки науково-технічної, інформаційної, матеріальної, кадрової, фінансової та інших складових інноваційного потенціалу; підхід базується на зіставленні концептуальної моделі з фактичним станом аналізованого об'єкта дослідження, рухаючись від фактичного стану до концептуальної моделі, пов'язаної з виявленням утрат, недовикористаних можливостей;

2. Діагностична. Використовується на ранніх стадіях реалізації інноваційних проектів та дозволяє виявити причини збоїв в управлінні процесом реалізації проектів, дає змогу завчасно розробити методи їх усунення;

3. Порівняльна. Використовується для виявлення сильних та слабких сторін господарюючого суб'єкта відносно конкурентів; особливість даного підходу полягає у необхідності вдалого вибору бази порівняння (зіставності показників), що значною мірою визначатиме ефективність проведення дослідження; в даному контексті можна використати елементи концепції бенчмаркінгу, яка базується на ретельному вивченні досвіду найпотужнішого та найуспішнішого в галузі конкурента;

4. Детальна. ґрунтується на формуванні системи показників, що характеризують інноваційний потенціал; даний підхід є своєрідною комбінацією вищезазначених видів оцінки інноваційного потенціалу підприємств.

Зазначимо, детальний підхід до оцінки інноваційного потенціалу є найбільш вживаним, що наочно видно з табл. 2 та висновків науковців у роботах [36], тому саме його було обрано автором для оцінки стану інноваційного розвитку вітчизняних промислових підприємств. Якісно побудована система показників дозволить враховувати синергетичний ефект від системного використання та розвитку інноваційного потенціалу через комплексну оцінку всіх його складових.

Проведений аналіз наукових публікацій [37, 38] дозволив автору визначити наступні критерії відбору показників: відповідність цільовим орієнтирам, гнучкість (врахування можливих змін у зовнішньому та внутрішньому середовищах), логічна цілісність (системна характеристика об'єкту оцінки),

наявність чітко визначених критичних значень (діапазонів), доступність інформаційної бази для розрахунків, мінімізація часових та фінансових витрат на проведення розрахунків, врахування специфічних рис інноваційного процесу (динамічність, безперервність, невизначеність результатів, висока ступінь ризику).

Зазначимо, що однією із рис інноваційного процесу є динамічність, тобто стан постійної зміни, розвитку. Тому система показників не може залишатися постійною, адже з часом вона буде втрачати свою об'єктивність, вона також повинна вдосконалюватися.

Методичний підхід до формування системи показників оцінки стану інноваційного розвитку підприємства наведено на рис. 2. Сформована в такий спосіб система показників, на думку автора, дозволяє ґрунтовно проводити діагностику стану інноваційного розвитку промислового підприємства, більш повно враховуючи синергетичний ефект від впровадження інноваційних процесів.

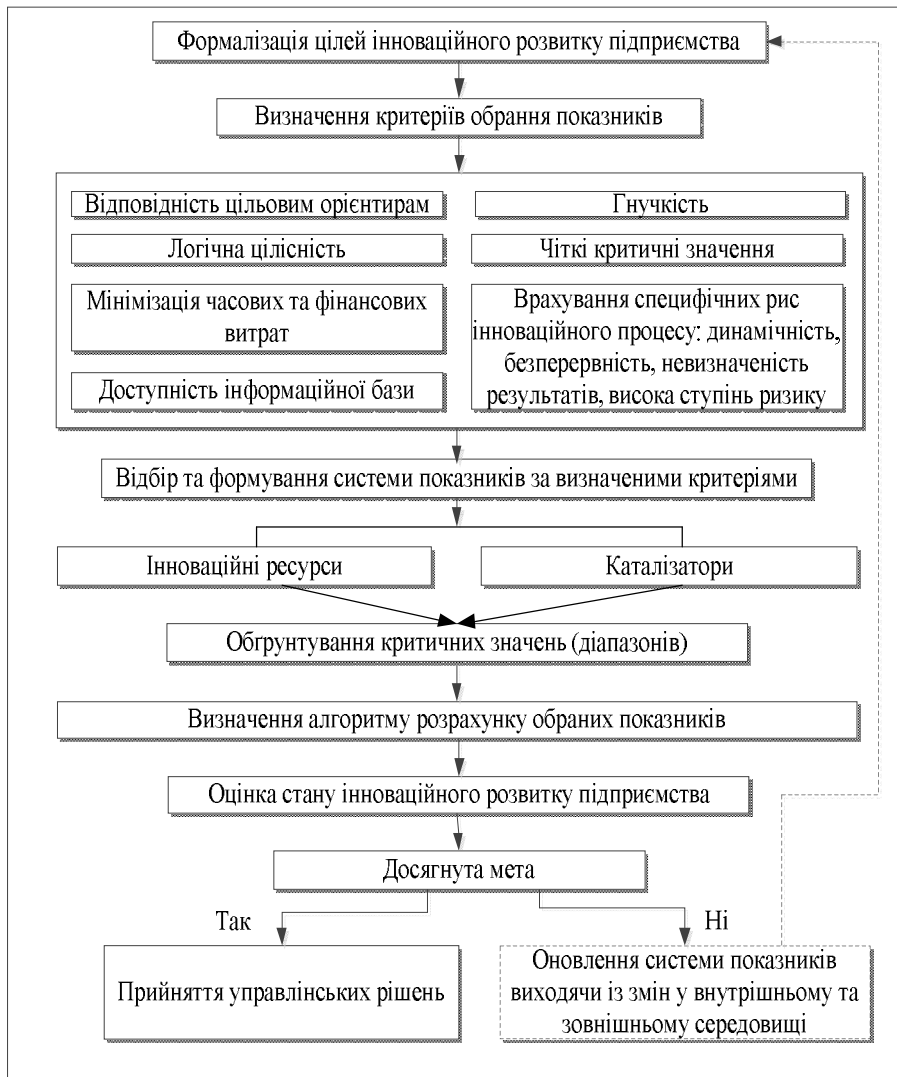

Рис. 2. Методичний підхід до формування системи показників оцінки стану інноваційного розвитку підприємства

Висновки. Таким чином, в роботі проаналізовано сутність та складові поняття «інноваційний потенціал» як базису інноваційного розвитку будь-якого підприємства, розглянуто наявні науково-методичні підходи до оцінки стану розвитку інноваційних процесів на підприємстві, запропоновано вдосконалений підхід до формування системи показників діагностики стану інноваційного розвитку промислового підприємства, який серед іншого враховує складові-каталізатори.. Перспективним напрямом подальших досліджень вважаємо формування комплексного механізму управління інноваційним розвитком промислового підприємства з використанням сучасних концепцій менеджменту.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Стратегія економічного розвитку Європейського Союзу на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm – Назва з титулу екрану.
2. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 за № 40-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15> – Назва з титулу екрану.
3. Про затвердження Державної програми активізації розвитку економіки на 2013-2014 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.02.13 за №187 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/187-2013-%D0%BF> – Назва з титулу екрану.
4. Про схвалення концепції розвитку національної інноваційної системи: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 за №680-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/680-2009-%D1%80> – Назва з титулу екрану.
5. Верба В.А. Методичні рекомендації з оцінки інноваційного потенціалу підприємства / В.А. Верба, І.В. Новікова // Проблеми науки. – 2003. – №3. – С. 22 - 31.
6. Гальчинський А. С. Інноваційна стратегія українських реформ / А.С. Гальчинський, В.М. Геєць, А.К. Кінах, В.П. Семиноженко. – К.: Знання, 2002. – 336 с.
7. Новий курс: реформи в Україні. 2010-2015. Національна доповідь / за заг. ред. В.М. Гейця [та ін.]. – К.: НВЦ НБУВ, 2010. – 232 с.
8. Зянько В.В. Визначення інноваційного потенціалу на основі інтегральних порівняльних оцінок / В.В. Зянько, С.В. Крива // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2012. – №3. – С. 56 – 59.
9. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком: Навчальний посібник / С.М. Ілляшенко – 2-ге вид., перероб. і доп. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. – 324 с.
10. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: Навч. посібник / Н.В. Краснокутська. – К.: КНЕУ, 2003. – 504 с.
11. Кузьминчук Н.В. Теоретичні основи формування сутності поняття «інноваційний розвиток» в контексті інтенсифікації інноваційних процесів / Н.В. Кузьминчук, Т.М. Куценко // Механізм регулювання економіки. – 2009. – Т. 2, №4. – С. 167-176.
12. Инновационное развитие: экономика, интеллектуальные ресурсы, управление знаниями / Под ред. Б. З. Мильнера. – М.: ИНФРА-М, 2010. – 624 с
13. Організація та управління інноваційною діяльністю: Підручник / За ред. проф. Перерви П.Г., проф. Меховича С.А., проф. Погорелова М.І. – Харків: НТУ «ХП», 2008. – 1025 с.
14. Федулова І. В. Синергетична еволюційна модель інноваційного розвитку підприємства / І. В. Федулова // Наук. пр. Нац. ун-ту харчових технологій. – 2010. - №36. – С. 114-118.
15. Егоров П.В. Синтез механизмов управления инновационным развитием промышленности Украины: Монография / Егоров П.В., Шакура О.А. – Донецк: ООО «Юго-Восток, ЛТД», 2009. – 168 с.
16. Яковлев А. И. Экономико-организационные аспекты промышленных инноваций / А.И. Яковлев, Н.А. Макаренко. – Х.: Бизнес-информ, 2003. – 168 с.
17. Козьменко С.Н. Потенциал инновационного развития предприятия: Монография / С.Н. Козьменко. – Сумы: Деловые перспективы, 2005. – 256 с.
18. Крамской Д.Ю. Разработка методики оценки инновационного потенциала предприятия / Д.Ю. Крамской // Вісник НТУ «ХП». – 2009. – №35. – С. 40 – 49.
19. Малюта Л. Оцінювання рівня інноваційного розвитку промислового підприємства / Л. Малюта // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2011. – Вип. 1 (4). – Режим доступу до журналу: http://vasilievaa.narod.ru/ptpu/9_5_01.htm.
20. Перерва П.Г. Развитие методов оценки эффективности использования инновационного потенциала ВУЗа / П.Г. Перерва, А.П. Косенко // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. – 2006. – №4. – С. 178 – 187.
21. Чорна М.В. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств: монографія / М.В. Чорна, С.В. Глухова. – Харків: ХДУХТ, 2012. – 210 с.

22. Дашковська І.Б. Формування інноваційної стратегії підприємства на основі інноваційного потенціалу / І.Б. Дашковська, І.О. Ступак // Бізнес-Інформ. – 2011. – №11. – С. 86 – 88.
23. Фірсова С.М. основні елементи інноваційного потенціалу / С.М. Фірсова, С.В. Чоботар // Економічний вісник Донбасу. – 2011. – №3(25). – С. 202 – 207.
24. Гриньов А.В. Оцінка інноваційного потенціалу підприємства / А.В. Гриньов // Проблеми науки. – 2003. – №12. – С. 12 – 15.
25. Шипуліна Ю.С. Інноваційний потенціал як основа стійкого економічного розвитку господарських систем, його сутність та структура / Ю.С. Шипуліна // Механізм регулювання економіки. – 2004. – №2. – С. 71 – 81.
26. Чубай В.М. Аналіз інноваційного потенціалу машинобудівного підприємства у процесі формування і реалізації інноваційної стратегії / В.М. Чубай // актуальні проблеми економіки. – 2010. – №8. – С. 183 – 190.
27. Дзюбіна А.В. Розкриття змісту поняття «інноваційний потенціал» та визначення його складових / А.В. Дзюба // Вісник НУ «Львівська політехніка». – 2008. – №628. – С. 72 – 77.
28. Біленська Я.Р. Складові інноваційного потенціалу промислових підприємств господарських структур / Я.Р. Біленська, М.К. Бондарчук // Бізнес-Інформ. – 2011. – №8. – С. 42 – 45.
29. Янченко З.Б. Оцінка достатності інноваційного потенціалу аграрних підприємств / З.Б. Янченко // Бізнес-Інформ. – 2013. – №6. – С. 196 – 201.
30. Михайлишин Н.П. Контролінг інноваційної діяльності як засіб реалізації інноваційного потенціалу підприємства / Н.П. Михайлишин, Н.Г. Мельник // Інноваційна економіка. – 2010. – №1. – С. 101 – 105.
31. Герасимяк Н.В. Модель розвитку інноваційного потенціалу підприємства / Н.В. Герасимяк, В.Є. Іванчук // Бізнес-Інформ. – 2012. – №8. – С. 22 – 25.
32. Єжакова Н.В. Методичні підходи до управлінського обліку та аналізу ефективності інноваційної діяльності й інноваційної активності підприємств / Н.В. Єжакова // Економіка промисловості. – 2011. – №1. – С. 135 – 139.
33. Шипуліна Ю.С. Механізм управління потенціалом інноваційного розвитку промислових підприємств / Ю.С. Шипуліна. – Суми: ТОВ ДД «Папірус», 2012. – 458 с.
34. Бланарь О. Використання матричних методів аналізу в оцінці інноваційного потенціалу підприємств / О. Бланарь // економічний аналіз. – 2009. – №4. – С. 167 – 171.
35. Лазарева Є.В. Оцінка інноваційного потенціалу малого підприємництва регіонів українського Причорномор'я / Є.В. Лазарева, А.І. Бутенко // Економіка: реалії часу. – 2012. – №3-4. – С. 191 – 196.
36. Кривич Я.М. Методичні засади економічної оцінки інноваційного потенціалу підприємств / Я.М. Кривич // Інноваційна економіка. – 2011. – №4. – С. 42 – 47.
37. Смачило І.І. Принципи формування та структура механізму управління сталим розвитком підприємства / І.І. Смачило // Економіка розвитку. – 2013. – №3 (67). – С. 79 – 82.
38. Українець А.І. Принципи формування механізму інноваційного розвитку вітчизняних машинобудівних підприємств / А.І. Українець // Проблеми економіки та управління. – 2009. – №640. – С. 219 – 225.

*Рецензент д.е.н., професор ЕКММ НТУ «ХПІ» Кузминчук Н.В.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Назаренко І.Л.*

УДК 330.341.1:656.2.001.73

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАЛІЗНИЦЬ

Васильєв О. Л., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Розглянуто основні напрями впровадження на залізничному транспорті інноваційних транспортних продуктів, техніки, технологій і процесів управління при перевезенні вантажів та пасажирів. Визначено напрямками управління інноваційною діяльністю залізничного транспорту з урахуванням рівня зношеності основних засобів та в умовах глобалізації світового економічного простору. Обґрунтовано підходи до економічного обґрунтування інноваційних рішень у сфері залізничного транспорту.

Ключові слова: інновація, інноваційний розвиток, конкурентні переваги, витрати.